

Produkcja wylęgu reofilnych ryb karpiowatych w oparciu o biotechnikę kontrolowanego rozrodu

Sławomir Krejszefł¹, Beata I. Cejko²

¹Zakład Akwakultury, Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie

²Zakład Biologii Gamet i Zarodka, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności, Polska Akademia Nauk w Olsztynie

Zaburzenie ciągłości hydromorfologicznej, przekształcenie siedlisk oraz presja rybacka i wędkarska negatywnie wpłynęły na liczebność populacji ryb zasiedlających różne cieki. Odpowiedzią na zły stan populacji reofilnych ryb karpiowatych było rozpoczęcie badań ukierunkowanych na opracowanie metod rozrodu oraz wychowu materiału zarybieniowego. Spośród 16 gatunków reofilnych ryb karpiowatych zarybienia dokonywane są boleniem (*Aspius aspius*), jaziem (*Leuciscus idus*), kleniem (*Squalius cephalus*), brzaną (*Barbus barbus*), certą (*Vimba vimba*) i świnką (*Chondrostoma nassus*), dlatego w głównej mierze na tych taksonach została skupiona uwaga wielu badaczy. Prowadzone przez wiele lat badania i systematyczne wdrażanie do praktyki uzyskanych wyników zakończyło się sukcesem. Rozród każdego gatunku prowadzony jest w oparciu o wspomaganie hormonalne. Do stymulacji samców najczęściej używane są Ovopel i Ovaprim, podawane w jednej iniekcji odpowiednio w ilości 0,5-1 granuli lub 0,25 ml na 1 kg masy ciała. W przypadku bolenia, świnki i jazia najczęściej stosowaną przez hodowców praktyką jest podawanie preparatów hormonalnych samcom w tym samym czasie, co przeprowadzenie pierwszej iniekcji u samic. Natomiast w przypadku certy, klenia i brzany w tym samym czasie, co przeprowadzenie drugiej iniekcji u samic. Do stymulacji samic najczęściej używany jest Ovopel podawany w dwóch iniekcjach, bez względu na gatunek, w ilości 0,1-0,2 i 1 granuli na 1 kg masy ciała w odstępie od 12 do 24 godzin. Rozród bolenia, świnki i jazia przeprowadzany jest najczęściej w temperaturze 10-14°C, a latencja wynosi 36-48 godzin. Natomiast certy, klenia i brzany w temperaturze 19-21°C, a latencja wynosi 16-24 godzin. Pozyskiwanie gamet zazwyczaj rozpoczyna się od pozyskania nasienia, najlepiej za pomocą strzykawki. Następnie przetrzymuje się je w lodówce do czasu zapłodnienia ikry. Ikrę najczęściej pozyskuje się bezpośrednio do misek, w których przeprowadza się zapłodnienie i pozbawia ją kleistości. Do zapłodnienia i pozbawienia jaj kleistości (z wyjątkiem brzany) należy użyć płynu Woynarovicha. Do inkubacji jaj należy stosować aparaty inkubacyjne o pionowym odwróconym przepływie wody, np. typu Weiss lub McDonald.

Badania zostały sfinansowane z tematu statutowego S-028 Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie.